



ILDEFONS PRATS, CAP DEL PARC DE BOMBERS

«L'incendi del Meliá fou provocat»

Fa quatre mesos cremava, de nou, l'hotel Meliá d'Alacant, en un incendi que registrarà tres punts d'inici del foc distint.

Mentre l'empresa i la companyia d'assegurances parlen reiteradament de «casualitats», responsables dels bombers i alguns empleats demostren l'activitat d'un piròman que pot treballar en l'establiment.

S. Rodríguez

Ildefons Prats Pérez, relegat de secretari de l'alcalde a cap del Parc de Bombers per una nimietat com ara fer-se transportar els mobles de casa amb cotxe oficial, fou el més ràpid i eficaç en l'extinció de l'espectacular incendi de l'Hotel Meliá d'Alacant.

També, el més crític amb les mesures de seguretat de l'establiment. Encara avui, quatre mesos després, recorda amb exactitud deficiències i mancances observades «que van poder provocar més d'una mort per asfíxia o cremades», diu. Això no obstant, el

bon temps i la perícia dels pilots dels helicòpters van evitar la catàstrofe.

Per al cap de bombers no està gens clara l'afirmació de fortuïtat defensada per la companyia d'assegurances i la direcció de l'hotel. «Jo comprenc que cadascú defense els seus interessos —diu Ildefons Prats—, però la meua experiència, i la dels meus companys els bombers, ens diuen que aquesta casualística no es dona».

L'informe tècnic, realitzat poc després d'haver sufocat l'incendi, revela no sols les deficiències en matèria de seguretat, sinó també les causes del sinistre: «Es verifica que hi ha dos focus de foc ben diferenciats, l'un de la

banda de ponent, cambra 5038, i l'altre de la de llevant, cambra 5051», molt distanciat l'un de l'altre —70 metres—, i en la part contrària. «Impossible que és propagàs d'una cambra a l'altra com va especular la direcció de l'hotel», assegura el cap de bombers.

Vint minuts després de controlat l'incendi en la cinquena planta, s'enceta un altre foc en la quarta, en una altra cambra, a més de 250 metres del primer focus. Un altre element de casualitat, que Ildefons Prats no accepta així com així: «És impossible creure's el que diu la companyia d'assegurances. A més, quan estàvem sufocant el foc de la cinquena planta, de sobte ens vam quedar sense aigua. Vam revisar la instal·lació i vam trobar, a l'altura de la tercera planta, que la instal·lació estava desconnectada, i el racor dins la tassa del wàter».

El cap dels bombers, però, no gosa barallar cap hipòtesi sobre l'element provocador del foc. El Parc no té cap oficina d'estudi de foc, com seria desitjable, element existent a la majoria de parcs de bombers d'Europa. «El que sí que podem avaluar —diu Prats— és el que no ha passat. I el que no pot ser és assegurar tan terminantment la casualitat quan hi ha tants elements fortuïts junts».

El 70 per cent dels hotels, sense seguretat

Així ho manifesta Ildefons Prats, en contra de l'opinió de la Conselleria de Turisme, la qual assegura haver revisat tots els edificis i haver-los trobat en òptimes condicions de seguretat.

Això no obstant, l'Ajuntament elabora un estudi sobre seguretat en matèria d'incendis. Aquest informe, dirigit per Miquel Àngel Campos, arquitecte director del Parc, xoca, al seu parer, «amb la bona voluntat que volen oferir els propietaris». La norma que regeix les condicions mínimes de seguretat data de 1983 i, a pesar dels badalls que els assessors de l'Ajuntament intenten trobar-hi, no es pot aplicar amb caràcter retroactiu. «No podem fer més que conscienciar els propietaris davant el perill potencial d'incendi, i buscar-ne una solució el més ajustada possible a la norma», manifesta Miquel Àngel Campos.

En qualsevol estudi de protecció contra incendis, el punt més important són les mesures que garanteixen la ràpida evacuació i l'extinció, de manera que no es propague a altres edificis. Un estudi que, inevitablement, s'ha de començar per la recollida de dades, a fi de crear un fitxer viu, un llistat de tots els edificis d'Alacant, «perquè el bomber sàpia què hi ha dins».

Un treball de termini imprevisible, diu Miquel Àngel Campos, «ja que ni tan sols comptem amb prou personal, continuem infradotats tant de mitjans tècnics com humans».

50 milions en mesures de seguretat

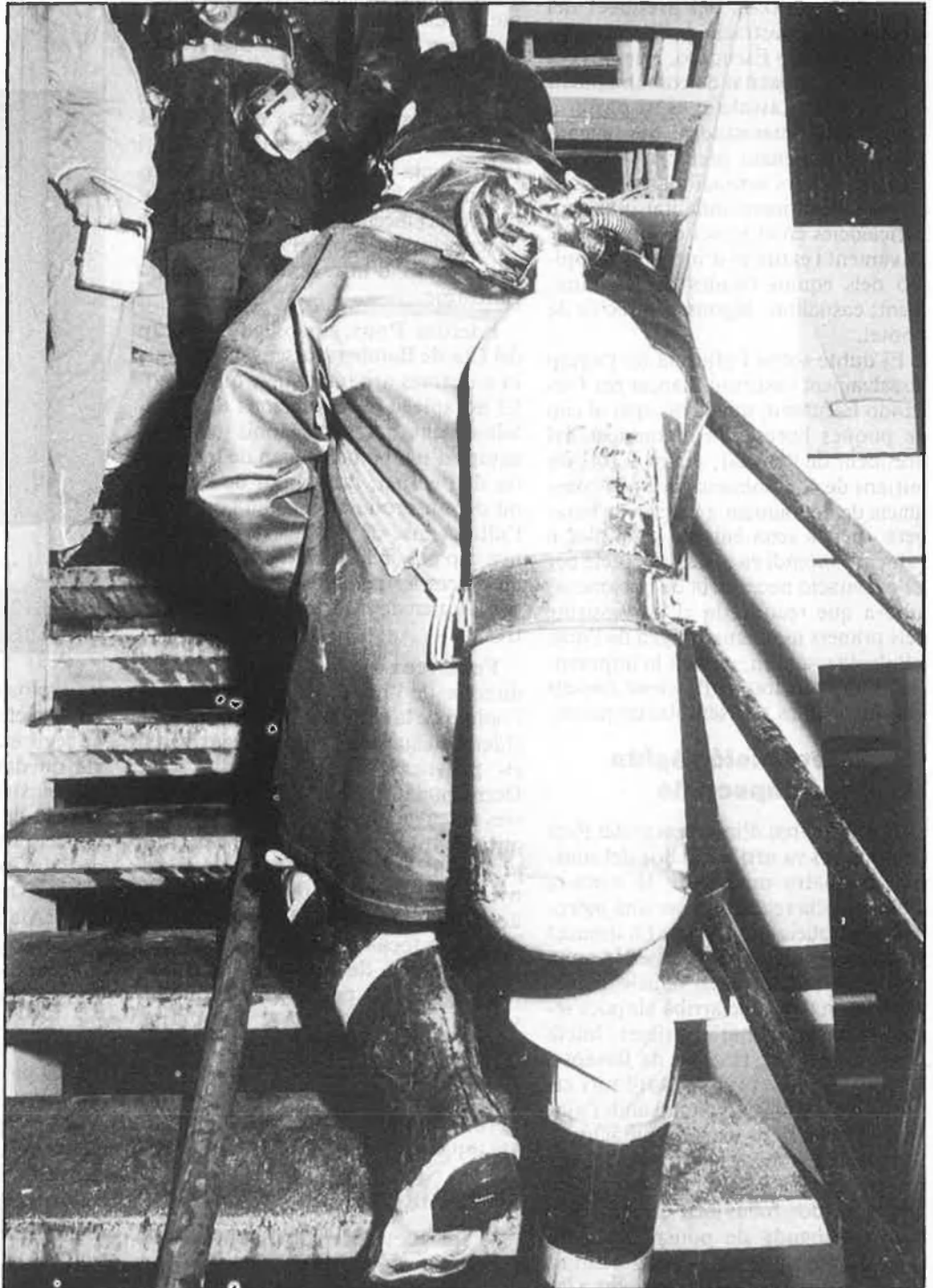
Les noves instal·lacions de l'hotel Meliá es consideren les més sofisticades del País Valencià. Encara que Cristóbal García, director gerent de l'hotel, assegura que «complem amb la normativa vigent en matèria d'incendis, com ho certifiquen els enginyers de la

Conselleria que van venir poc després de l'incendi», es procedeix a la construcció urgent de dues escales d'emergència. L'una en la façana frontal a la plaça del Mar, i l'altra a la piscina del centre de l'edifici a l'escullera. S'hi instal·len tretze portes tallafocs d'una fulla, i trenta-vuit de doble fulla, accionades automàticament des d'una font d'energia autònoma connectada a la central d'alarma per mitjà d'electroimans.

La vigilància quedarà a càrrec d'un circuit tancat de televisió que consta de

36 càmeres instal·lades en tots els accessos exteriors i interiors de l'hotel i seran accionades des de la central de seguretat, al soterrani. Les imatges es recolliran en una taula de quatre monitors, quatre vídeos de gravació automàtica i una impressora de fotografia.

194 detectors iònics de fum i gasos, 27 termovelocimètrics i termostàtics quedaran distribuïts per totes les zones de passadís i dependències de l'hotel i, per a ús exclusiu de bombers es canvien racors, mànegues, vàlvules i s'instal·len dues columnes seques.



«L'hotel no aplega les condicions per possibilitar l'accés dels bombers».

L'incendi que es produí el 19 d'abril a l'Hotel Meliá d'Alacant no fou l'únic sufocat en el darrer any, segons manifesten a EL TEMPS fonts properes a la direcció de l'hotel. Els treballadors que apagaren fins a cinc incendis barrallen la possibilitat «d'un piròman entre nosaltres» i no veuen gens clara la decisió de les investigacions judicials que ordenen arxivar diligències «perquè no hi ha prou motius per a acusar determinades persones com a autors».

La polèmica era servida des dels primers moments del sinistre. Dels atacs personals realitzats pel president del consell d'administració de l'hotel, el jesuïta Fernando Escudero, que posava en dubte la capacitat de comandament de José Luis Lassaleta, es va passar a les versions interessades, que encara avui es mantenen: «terrorisme», per part de sectors sensacionalistes de la premsa local; intencionalitat junt amb deficiències en el servei de prevenció, salvament i extinció d'incendis en opinió dels equips tècnics de l'Ajuntament; casualitat, segons el director de l'hotel.

El dubte sobre l'eficàcia de l'equip de salvament i extinció, llançat per Fernando Escudero, quedà dissipat al cap de poques hores. Un comunicat del president de l'entitat, dirigit a tots els mitjans de comunicació, deixava constància de l'agraïment a l'equip de bombers «per la seua entrega exemplar a sufocar l'incendi en el nostre hotel i per a l'evacuació necessària de persones», alhora que reconeixia el nerviosisme dels primers moments, origen de l'atac a l'alcalde, «quan, davant la impotència i l'aparatositat de l'incendi tots els mitjans tècnics ens semblaven pocs».

Intervenció ràpida i impecable

El primer tren d'intervenció del Parc de Bombers va arribar al lloc del sinistre als quatre minuts de la trucada d'emergència realitzada per una patrulla de la policia municipal. La dotació va atacar el primer focus per la zona de ponent, mentre el vehicle escala d'un segon tren, que arribà als pocs segons d'haver arribat el primer, inicià el salvament per la zona de llevant i aconseguí posar fora de perill tots els clients de la cinquena planta amb l'ajuda de l'helicòpter de la Diputació.

«És quan —segons l'informe del servei del Cos de Bombers— es verifica que hi ha dos focus ben diferenciats, l'un a la banda de ponent, cambra 5038, i l'altre a la de llevant, cambra 5051». Focus que foren controlats a les 10.30, hora en què «ens van avisar

d'un nou focus a la quarta planta, cambra 4122, a dos-cents cinquanta metres de distància». En aquest punt no calgué fer salvament ni evacuació, ja que les habitacions eren buides.

Quant a les deficiències observades en l'extinció, l'equip tècnic de l'Ajuntament destaca el gruix de les boques d'incendi que no encaixaren amb el racor utilitzat pels bombers, i que només dues de les cinc funcionaren, bé que a una pressió de 1,75 metres cúbics, quan cal exigir-ne 4,5 metres cúbics.

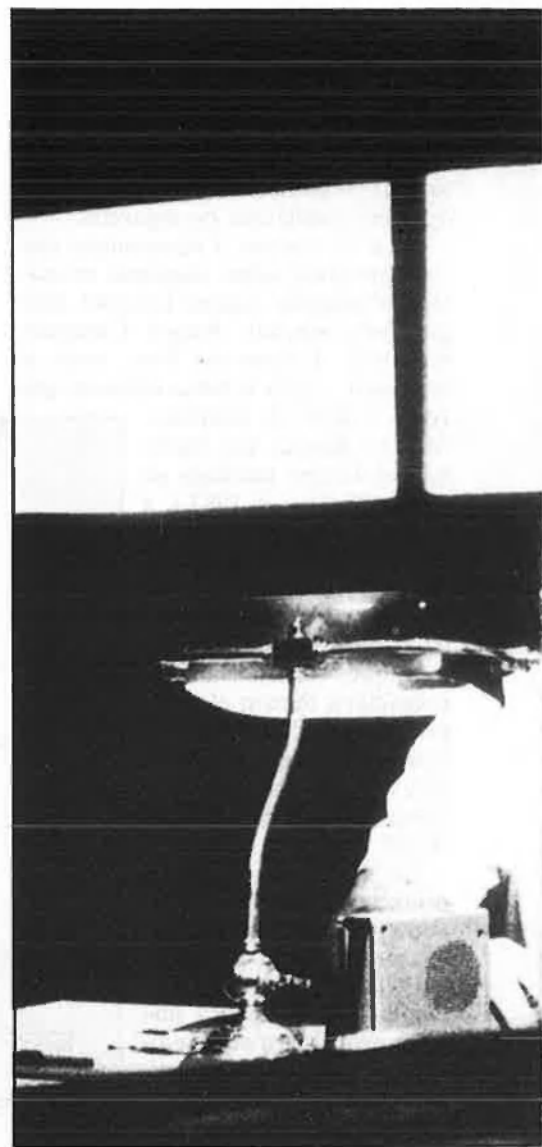
Les mancances, segons l'equip tècnic, foren totes: dos extintors de pols, quan, per la llargària dels passadissos de l'hotel, en fan falta sis; fallida del sistema de detenció automàtica d'incendis i alarma; manca de columnes seques en tots els cossos de l'edifici, i inexistència de qualsevol pla d'emergència, «inclús les portes d'accés al cos de l'edifici incendiats eren tancades amb cadenes i cadenats en el moment d'arribar l'equip d'intervenció», assegura l'informe.

Ildefons Prats, aparellador en cap del Cos de Bombers, assenyala, pel que fa a normes urbanístiques, que «l'hotel no aplega les condicions de possibilitar uns accessos idonis amb els equips d'intervenció a cap de les plantes de l'edifici; tant el cos de l'edifici on es van produir l'incendi com el de l'última fase de la construcció no tenen cap possibilitat d'evacuació, ja que aleshores les persones afectades sempre haurien de recórrer almenys 50 metres».

Per la seua banda, Cristóbal García, director de l'hotel, va sostenir i sosté l'opinió de la casualitat fortuïta en l'accident, «cigarretes sense apagar foren els provocadors de l'incendi», diu. Desmenteix rotundament les deficiències assenyalades pels bombers, i assegura en tot moment que disposa d'un altre informe elaborat per la companyia d'assegurances i tècnics del mateix hotel on queda ben clara la casualitat en els tres focus d'incendi. «Tot el contrari no deixa de ser especulació fantàstica influïda per la psicosis que vivim en el nostre país». És l'arma dialèctica de Cristóbal García. A pesar de tot, emparat en una absurda confidencialitat davant la gravetat del tema, es nega rotundament a donar a conèixer aquest informe a l'opinió pública.

Investigacions gens clares

L'aparthotel Meliá ha rebut atenció especial de part d'ETA en els darrers anys. En el seu intent d'acovardir la massa turística va col·locar-hi artefactes



tes explosius que, afortunadament, foren detectats amb antelació pels serveis de seguretat. Això no obstant, ara havia quedat descartat qualsevol rastre d'explosius per l'equip de desactivació del cos de la policia nacional, el qual va intervenir en les investigacions ordenades pel jutge de guàrdia.

Aquest jutjat, el de primera instància d'Alacant, dona com a suficients les diligències realitzades pel grup de la policia judicial, en les quals només consta relació detallada dels desperfectes del sinistre i l'única compareixença del director de l'hotel, amb la seua versió particular dels fets. No ordena cap altra investigació i, amb data del 14 de maig, dicta acte pel qual decreta el sobreseïment provisional «per no haver-hi motius suficients per a acusar determinada o determinades persones com a autors materials dels fets».

El fiscal, però, a l'empar de l'article 217 de la Llei d'Enjudiciament Criminal, va interposar recurs de reforma

«Tants incendis, no poden ser fortuits».

niments per por a la pèrdua dels seus llocs de treball. «La consigna de la direcció és silenci, que tot quedi en casa. La publicitat pot significar menys clients i, sense clients, l'hotel amenaça amb acomiadaments».

Quinze dies després del polèmic incendi del 19 d'abril, cadires, estovalles i menatge del saló Tabarca van cremar, a la primera planta. A la setmana següent, quan els tècnics de la casa Zenit adaptaven les boques d'incendi a les utilitzades pels bombers, algú va obrir les aixetes de seguretat i va provocar una inundació de dos pams d'aigua «que vam haver d'arreplegar a força de motxo», es queixen els empleats. El 15 de juny va cremar el matalàs de l'apartament 2092, sufocat de nou oportunament pels cambrers.

«Tants incendis no poden ser fortuits; massa casualitats. A més —asseguren— la manera d'operar és sempre la mateixa: dependències deshabitades en hores intempestives. Quan el servei entra o ix del torn. Ha de ser algú de nosaltres, un malalt afectat de piromania». Algú que coneix bé la casa, pam a pam. Els focus d'incendi del 19 d'abril es produïren a molta distància l'un de l'altre (70 metres i 250 metres), en punts oposats i només accessible a personal de l'hotel. «Qui, si no. Tots els clients havien estat evacuats i només va quedar el personal per ajudar els bombers», afirmen alguns.

Les investigacions, en efecte, es van centrar a localitzar l'autor dels fets entre els treballadors de l'hotel. Alguns reconeixen haver sigut interrogats per policies judicials, i tots coincideixen a assenyalar que les preguntes anaven dirigides a localitzar un presumpte piròman entre els empleats. «Es van barallar quatre noms entre aquells que casualment tenien el torn en les hores que es van produir els incendis», diuen. Els policies encarregats de la investigació foren reconeguts pels cambrers com a «clients assidus de la cafeteria i amics de Cristóbal García, el director».

Això no obstant, el resultat de les investigacions no va unit a les diligències prèvies que amb el nombre 855/87 tramita el Jutjat d'Instrucció número u d'Alacant. En canvi, sí que comencen a ampliar l'expedient les denúncies que arriben dels clients hostatjats el 19 d'abril. Com la d'M.T.G.M., de Terrassa, que denuncia des de Barcelona la desaparició d'un rellotge valorat en 80.000 ptes., «que ja no era a l'habitació quan hi vaig tornar una vegada sufocat l'incendi». □

interessant declaració dels ocupants de les cambres 5038 i 4122. Clients que havien prestat declaració als pocs dies del sinistre i, tanmateix, no havien estat recollides en les diligències policials.

Per a acabar-ho d'adobar, la Conselleria de Turisme remet el 23 de juny certificat per a unir a la causa on fa constar que l'aparthotel Meliá compta amb totes les condicions de protecció contra incendis segons la Normativa d'Allotjaments Turístics.

La companyia d'assegurances, La Unión i el Fénix, ve a confirmar l'interès per una ràpida i silenciosa resolució sobre els orígens del sinistre; no debades assegura tota la cadena hotelera. Ricard Navas, perit considerat «persona honesta com no n'hi ha» segons els seus companys, presenta un informe favorable a les tesis de la direcció de l'hotel. Ja en els primers moments del sinistre, molt abans de fer-se pública cap investigació, la companyia asseguradora sostenia la «no in-

tencionalitat per falta de proves». Mai no es va saber en quins mètodes es va basar la investigació ni quan es va realitzar. També es neguen a fer-ne públics els resultats, «per ordre de Madrid, que és on tenen l'informe».

Els incendis: obra d'un piròman

Per als treballadors de l'hotel, que van viure de prop els esdeveniments, no hi ha res clar. Van sufocar cinc incendis en un any i se senten insegurs, desprotegits per una empresa on, segons ells, «prima més el cobrament de la pòlissa que no la seguretat de clients i empleats».

Al juny i al desembre de l'any passat es van enfrontar ja a dos incendis, l'un al vestíbul de la segona planta i l'altre als arxius del soterrani, «que no van transcendir a l'opinió pública ni foren denunciats». També ells es van resistir a parlar o comentar els esdeve-